

IL CAMPIELLO

Aarhus Teater Store Scene

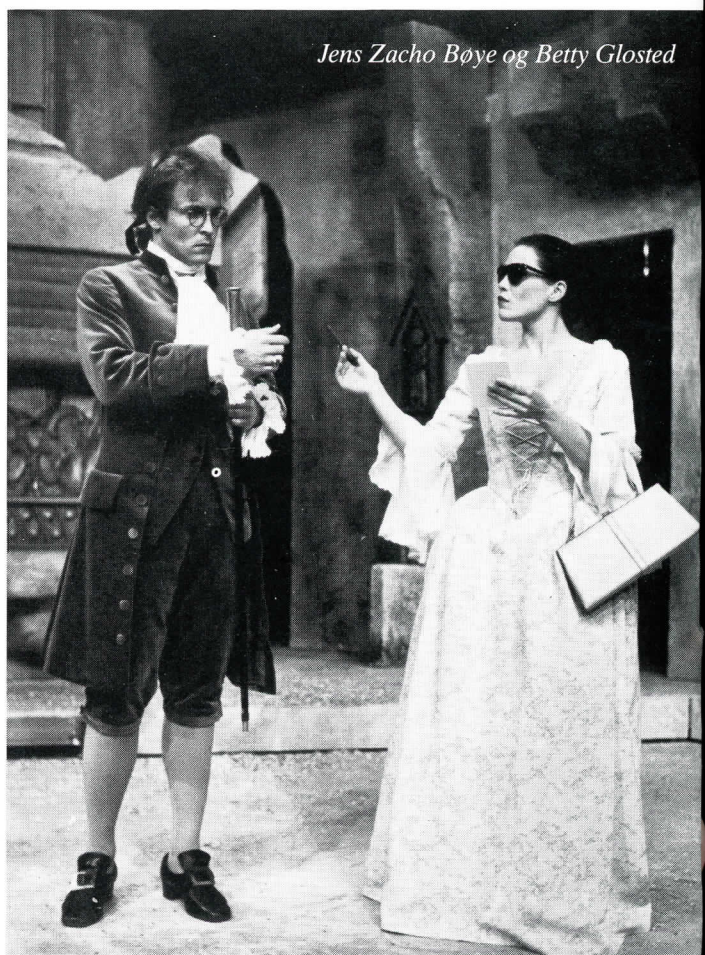
Jens Zacho Bøye og Betty Glosted

*Jens Zacho Bøye og
Birgitte Simonsen*

Jens Zacho Bøye og Betty Glosted

IL CAMPIELLO

Manuskript:
CARLO GOLDONI

Iscenesættelse:
JOHAN BERGENSTRÅHLE

Scenografi og kostumer:
BO LINDGREN

Komponist:
FUZZY

Lysdesign:
NIELS EMIL LARSEN

Instruktørassistenter:
JOACHIM BERGENSTRÅHLE
OG ELSE EISENHARDT

Oversættelse:
HENRIK LUNDGREN

Medvirkende:

Zorzetto	MICHAEL HASSEFLUG
Lucietta	BIRGITTE SIMONSEN
Gnese	METTE SKYTTE
Orsola	MERETE HEGNER
Gasparine	BETTY GLOCTED
Pasqua	TOVE WISBORG
Catte	KAREN WEGENER
Kavaleren	JENS ZACHO BØYE
Anzoletto	PETER GILSFORT
Sangua	PEDER HOLM JOHANSEN
Fabrizio	OLE WEGENER

Statister:

Peter Andersen, Diana Gordji Axelsen, Lars Berg, Pernille Fynne, Carsten Holst, Anette Højlund, Birgitte Gjerlæff Krohn, Tine Nygaard, Charlotte Bøving Petersen

Forestillingens varighed: ca. 2 tim. incl. pause

Det er blevet Goldonis skæbne her i landet at min- des for sit mindst karakteri- stiske stykke. »Tjener for to herrer« er et bestillings- værk skrevet for den store Harlekin-fremstiller Anto- nio Sacchi. Men i virkelig- heden var Goldonis forhold til den italienske maskeko- medie særdeles køligt. I det- te århundrede har gøglere som Dario Fo og Marcello Moretti pustet frisk liv i genren. Men for Goldoni (1707-93) betød maskeko- medien med dens faste ty- per, dens tricks og tirader en flugt fra det virkelige liv, som det levedes i republik- ken Venedig. Det var denne strid mellem folkelig realis- me og kunstkomedie, som fik Goldoni og hans samti- dige, dramatikeren Carlo Gozzi til at tørne sammen i en historisk pennefejde.

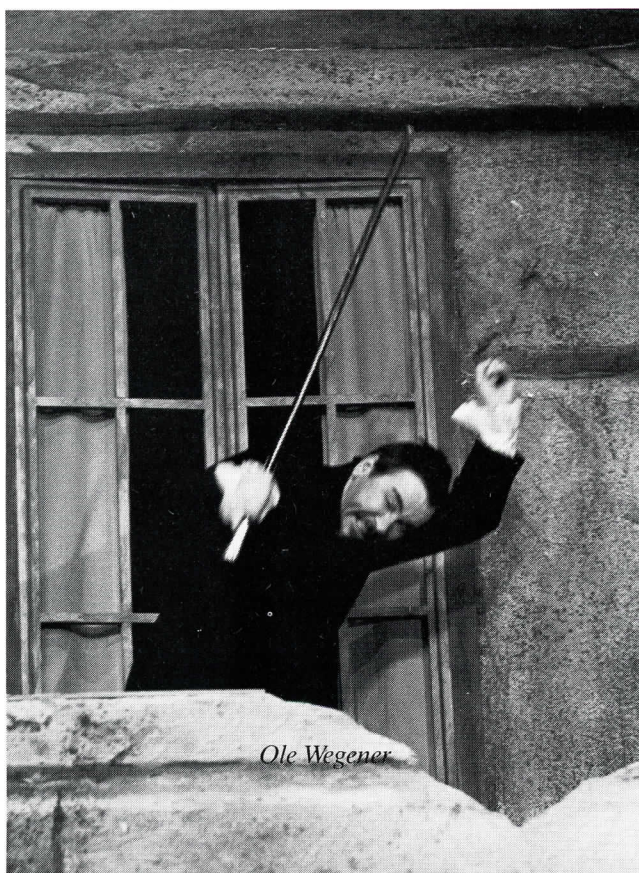
Gozzi - der selv var økono- misk uafhængig - bebrejdede Goldoni, at han ville være bekendt at leve af sin dramatiske virksomhed. Men Goldoni var fuldblods teatermenneske, næppe ud- voksen før han stak af med en trup skuespillere, kon- stant produktiv: 222 tekst- bøger har han efterladt sig! Det er ikke for meget sagt, at han forskrev sig til tea- tret: Der er noget ligefrem holbergsk over de 16 skue- spil, han præsterede på én sæson for at holde familien Medebachs reform-teater oppe. Man skal være Gozzi for at anse denne teater- mani for prostitution.

Men i Gozzis øjne var det værste ved Goldoni kome- diernes sociale kritik. Gol- doni troede ikke på adelen - det gjorde den franske revo- lution heller ikke, og den har én gang for alle ændret vores synsvinkel - men han troede heller ikke på det vene- zianske handels-bour- geoisi, som i alle retskafne folks øjne var den ny hers- kende klasse. Triologien »Landliggerliv«, der i for-

Mette Skytte og
Merete Hegner

Goldoni og Il Campiello

Ole Wegener

af Henrik Lundgren

kortet udgave blev opført på Det kgl. Teater 1978, er hans demonstration af det livsfornægtende, ja selv- ødelæggende i borgerska- bets forsøg på at kopiere aristokratiet.

For Goldoni ligger alterna- tive et helt andet sted, nemlig hos folket. I en ræk- ke skuespil mellem 1752 og 62 har han, med en for tiden uset realisme, sat det vene- zianske folk - fiskere, knip- lepiger, æbleskive-sælger- sker osv. - på scenen. De tal- ler deres eget sprog, den upolerede dialekt, og de ar- bejder konstant med deres hænder for at opretholde li- vet: Bøder fiskenet eller syr.

Goldonis fremstilling af dis- se lag, der aldrig tidligere havde haft adgang til de skrå brædder, er uden senti- mentalitet eller proletar-rom- antik.

Seks år efter »Il Campiello« skulle Goldoni i »Ballade i Chioggia« (1762) portrætte- re sig selv i rollen som den fremmede kavalier. Han havde i sine yngre år i kraft af en juridisk embedseksa- men beklædt stillingen som retsskriver, *cogitore*, på den lille venezianske ø Chiog- gia, og i skuespillet sætter han en sådan *cogitore* på scenen, en lovens mand, der en kort tid bilder sig ind at være blevet en del af det folkelige fællesskab, fordi fiskerpigerne i deres indbyr- des strid spiller på hans modtagelighed. Men - »så- dan er herre med paryk, hvad har han fælles med os fiskere?« Da dommen er fældet, har også retsskrive- ren udtjent: »Vi er Dem me- get taknemmelig for alt, hvad De har gjort for os. Men De er en fremmed ...« - Replikken er Goldo- nis' »farvel til Venedig«. Umiddelbart efter (april 1762) forlod han republik- ken for bestandig og slog sig ned i Paris.

Tove Wisborg

Mette Skytte

Birgitte Simonsen

Døden - Pasqua

Forandring er uundgåelig.
Nedbrydelse med henblik på positiv forandring.
Nye ideer er under udvikling.
Ændring af bevidsthedsniveau.
Det, der har forhindret fremgang, bliver nedbrudt.
Der er tale om generel autoritetsnedbrydelse og forandring.

Døden er ikke blot den, der tilintetgør, men den befrier bevidstheden fra gamle bånd. Døden renser ud og muliggør, at nyt kan vokse frem.

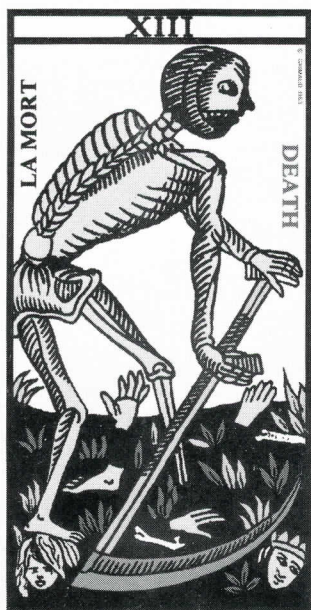
Stjernen - Gnese

Stort følelsesmæssigt overskud.
Inspiration.
Revolutionerende ideer og tankegang.
Ukonventionalitet.
Fornylse.
Det kreative.

Kvinden hælder vand på jorden og antyder hermed stjerne-kortets gødende og skabende værdi.

Månen - Lucietta

Ustabilitet.
Overdreven fantasi.
Neuroser.
Usikker tilstand.
Stofmisbrug eller alkoholisme.
Fjender.
Ikke realiseret dvaletilstand.
Okkultisme.

Karen Wegener

Betty Glosted

Månens menneske er letpåkærligt, og vil gerne overskride materielle grænser. Det er blødhjertet, modtageligt og udvidende. Yderpunktssøgende og med stærk skabende fantasi.

Djævelen - Catte

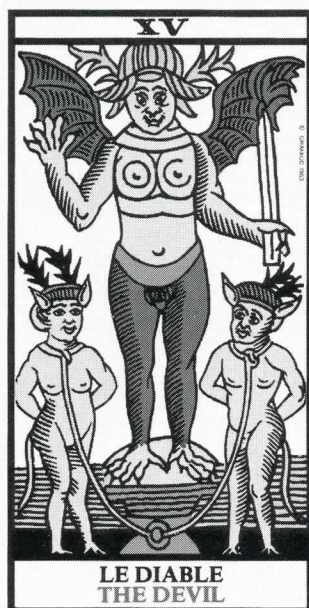
Materiel binding.
Menneskeforagt.
Stagnation.
Brug af position til personlige formål.
Tab af kræfter.
Overdreven sex-fiksering.
Frustration.

Djævelen symboliserer stagnation, frustration og materialisme, der er åndelige passiver.

Solen - Gaspariana

Fantasiens harmoniske udvikling.
Idémangfoldighed og stor selvudfoldelse.
Succes.
Godt kærlighedsforhold.
Glæde.
Kunstnerisk aktivitet.

Solens kort står for åndelig vækst. Det er det mest kreative og igangsatte kort i Tarot-sættet. Solen er fuldkommenheden, det helstøbte. Solen står for magt, vilje og ansvar.

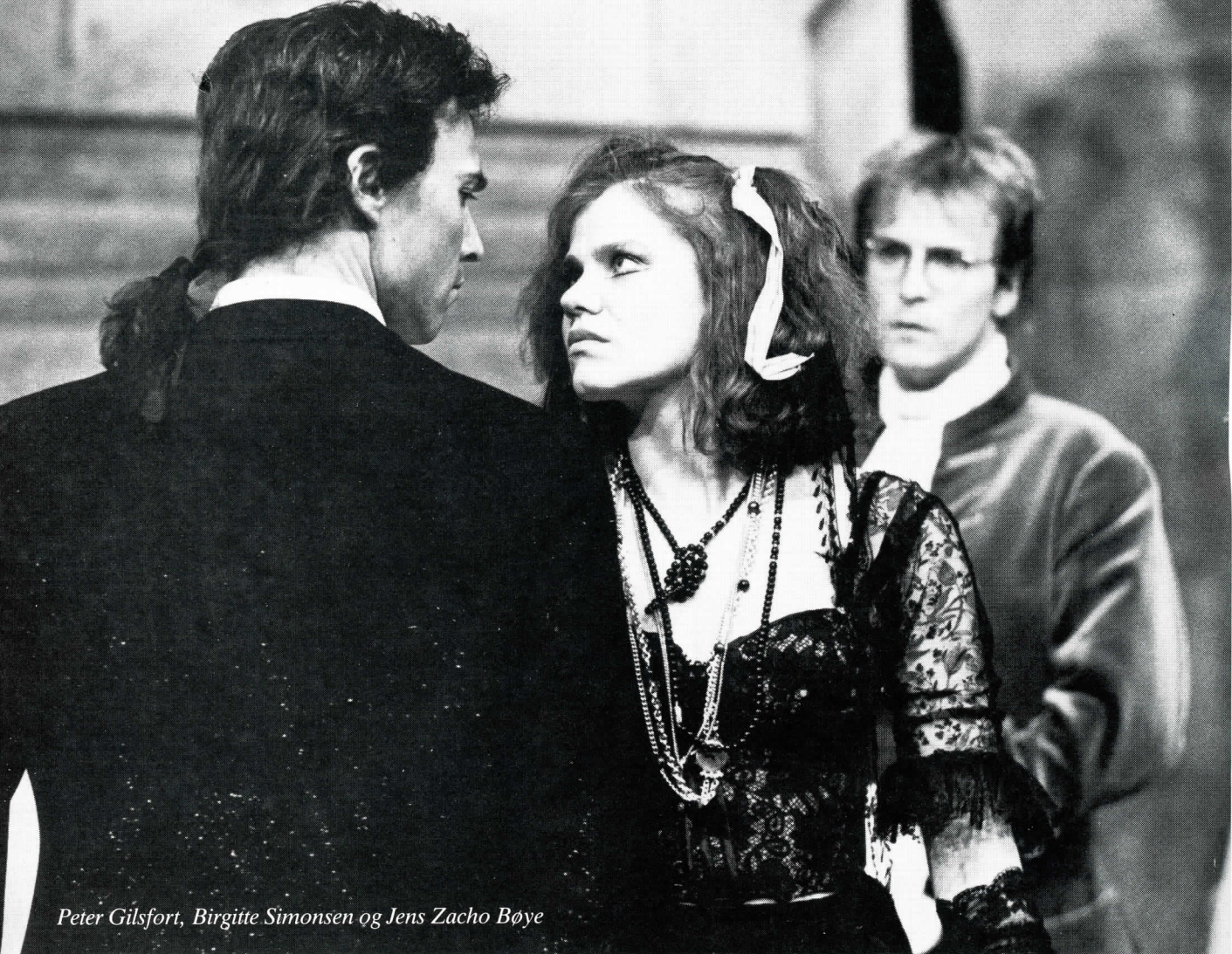

Merete Hegner, Tove Wisborg, Mette Skytte, Michael Hasselflug, Jens Zacho Bøye, Peder Holm Johansen, Betty Glosted, Peter

ilsfort, Ole Wegener, Birgitte Simonsen og Karen Wegener

Peter Gilsfort, Birgitte Simonsen og Jens Zacho Bøye

Peter Gilsfort og Karen Wegener

Tove Wisborg og Karen Wegener

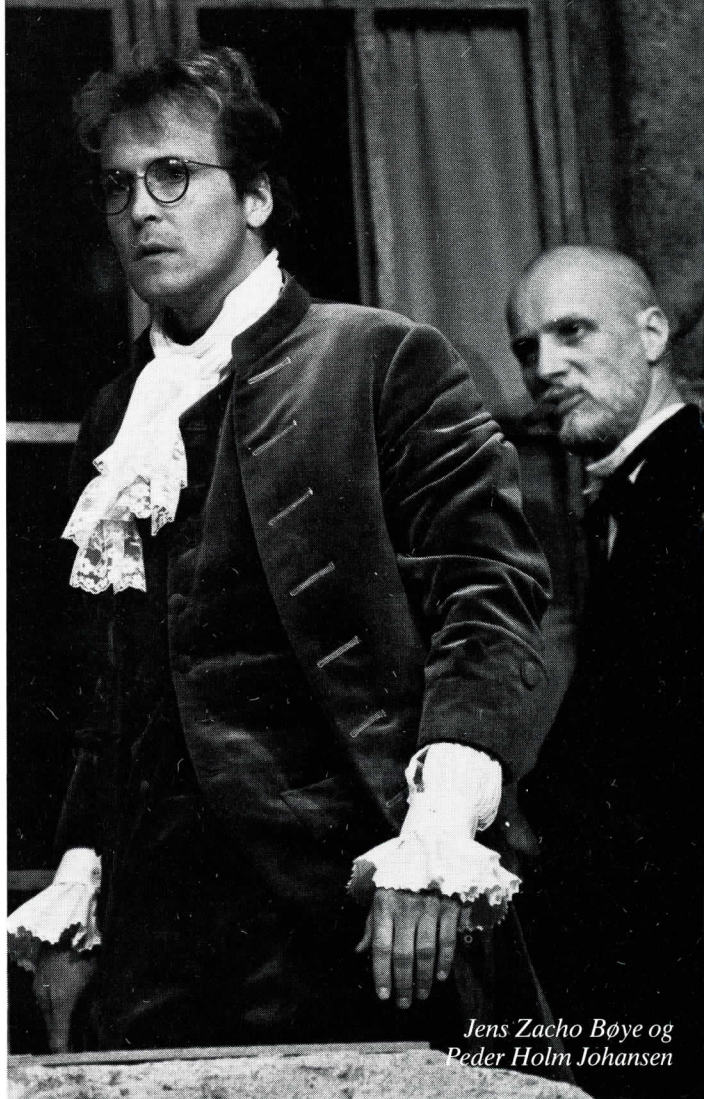
Tove Wisborg og Karen Wegener

Mette Skytte, Tove Wisborg, Karen Wegener, Merete Hegner og Birgitte Simonsen

*Peter Gilsfort
og Merete Hegner*

*Jens Zacho Bøye og
Peder Holm Johansen*

*Mette Skytte, Tove Wisborg,
Karen Wegener, Merete Hegner,
Ole Wegener, Peter Gilsfort
og Jens Zacho Bøye*

Ole Wegener
og Betty Glosted

222 komedier har Goldoni skrevet, hovedparten koncentreret om de år fra 1748 - da han vender tilbage til Venedig og tilslutter sig det Medebac'ske teaterselskab - frem til 1762, da han bryder op fra lagune-staden og tiltræder rejsen til Paris.

Fortjenesten af at have introduceret Goldonis skuespil i Danmark tilkommer i første række oversætteren Jens Windtmølle. Allerede den 4. juni 1755 kunne man se *Den listige enke* (La vedova scaltra, 1748) i Komediehuset på Kongens Nytorv.

Af de fem Goldoni-oversættelser, Windtmølle indleverede til teatret i 1761, blev to *Løgneren* (Il bugiardo) og *Formynderen* (Il tuttora) ikke opført. De tre andre var den populæreste af alle Goldoni-komedier *Tjener for to herrer* - som i denne første version med premiere 8.4.61 hed *Henrik som Tjener for to Herrer* - samt *Husfaderen og Stifmoderen* (Il padre di famiglia) og *Kaffehuset* (La bottega di caffè). - Sidstnævnte skuespil har i en bearbejdelse af Rainer Werner Fassbinder været brugt som afgangsforestilling af et af 3. års elever på Statens Teaterskole i sommeren 1986.

Foruden Windtmølle var der på dette tidspunkt i begyndelsen af 1760'erne to andre danske Goldoni-oversættere på spil: Jomfru Friis, søster til sekretær F. A. Friis, stod for oversættelsen af *Den kærlige kone* (La moglie amorosa), som inspirerede Charlotte Dorothea Biehl til hendes første skuespil *Den kærlige mand* (1764). Og Lars Knudsen stod for *Kavaleren og Damen* (Il cavaliere e la dama)

med premiere 9.12.1761. Bortset fra *De nysgerrige fruentimere* (Le donne curiose), som blev spillet i Oluf Müllers oversættelse på Det kgl. Teater i 1775, er det karakteristisk for de følgende år, at man nærmer sig Goldoni gennem andre landes oversættelser og bearbejdelser: *Huset i Oprør* (I puntigli domestici) er oversat fra tysk til opførelsen i 1778, *Den butte Velgører* (Il

burbero benefico) fra fransk i 1784, *Dydens Sejr* (Pamela maritata) fra fransk i 1811, *Hollænderne* (I mercanti) fra tysk i 1813 og *Den letsindige Løgner* (31 bugiardo) fra tysk 1820.

I 1856 får Johanne Luise Heiberg en taknemlig rolle i Goldonis *Tilfældet har Ret* (Un curioso accidente). Stykket gik i 1890 i arv til Anna Bloch, hvis ægtemand William Bloch udfol-

af Henrik Lundgren

dede dets muligheder i en af sine berømmede naturalistiske iscenesættelser. Det har indtil 1922 gået i alt 61 gange på Det kgl. Teater. Bloch prøvede med mindre held kræfter på en anden Goldoni-tekst *De Forelskede* (Gl'innamorati), som kun gik tre gange i 1890. Til gengæld er det ved denne tid *Mirandolina* (La locandiera) slår igennem herhjemme: Fra Josephine Eckardt (1885) går titelrollen i arv til Bodil Ipsen (1925), Clara Pontoppidan og Bodil Kjer (1962). Senest har skuespillet været opført på Det danske Teater i 1980 - Yngve Jan tredes opera over teksten på Det kgl. Teater i 1985. (Overhovedet er der et større kapitel om Goldoni og operaen, som fører for vidt i denne sammenhæng. Mozarts første opera *La finta semplice* - som har været spillet på Det kgl. Teater i 1923 og 69 - bygger på en Goldoni-tekst. Af Ermanno Wolf-Ferraris fire Goldoni-operaer har fjernsynet opført *De fire grobri-ner*.)

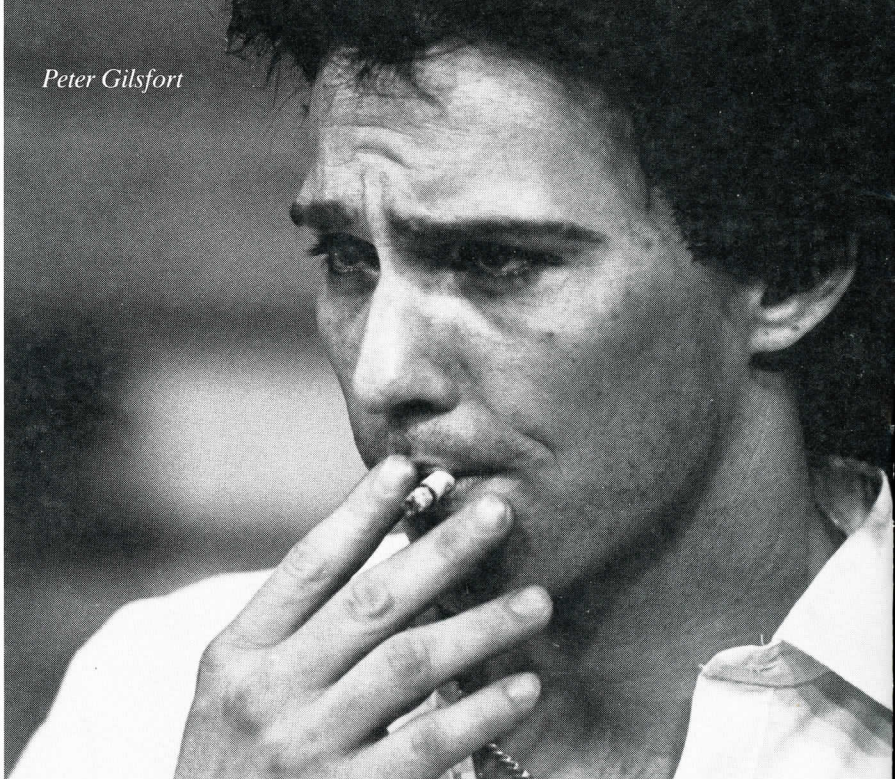
Ved et gæstespil på Det kgl. Teater 9. og 10.3.1953 spillede Giorgio Strehlers Piccolo Teatro fra Milano den uopslidelige *Il servitore di due padroni* på Det kgl. Teater. Fra Strehler har Det kgl. Teater i øvrigt arvet bearbejdelsen af de tre stykker *Landliggerliv* (La trilogia della villeggiatura), opført i 1978. Og det er også Strehlers stædige indsats for skuespillene *Il campiello* og *Ballade i Chiozza* (Le baruffe chiozzotte), som er baggrunden for opførelsen af disse tekster henholdsvis i Odense 1981 og Ålborg 1974.

Goldoni i Danmark

Dette er en af de komedier skrevet til de sidste dage af karnevallet som underholdning for det publikum, der stod i kø foran teatrene. Handlingen er den simplest tænkelige, intrigen er uden betydning, men til trods for dette gjorde komedien den største lykke ikke blot på Venedigs teatre, men også i Milano hvor den måtte gentages tre gange på almindelig opfordring. Min forbløffelse var stor, for komedien var med megen omhu udformet i fattigfolks sprog, ligefrem plebejisk i formuleringerne, og den satte dette folks omgangsformer på scenen, på en måde jeg kun troede lod sig forstå i omegnen af vore laguner. Men åbenbart er der så megen sandhed i fremstillingen, at det gennemtrænger det nationale særpræg og gør sig almindelig forståeligt.

Af Goldonis forord til Il Campiello

Peter Gilsfort

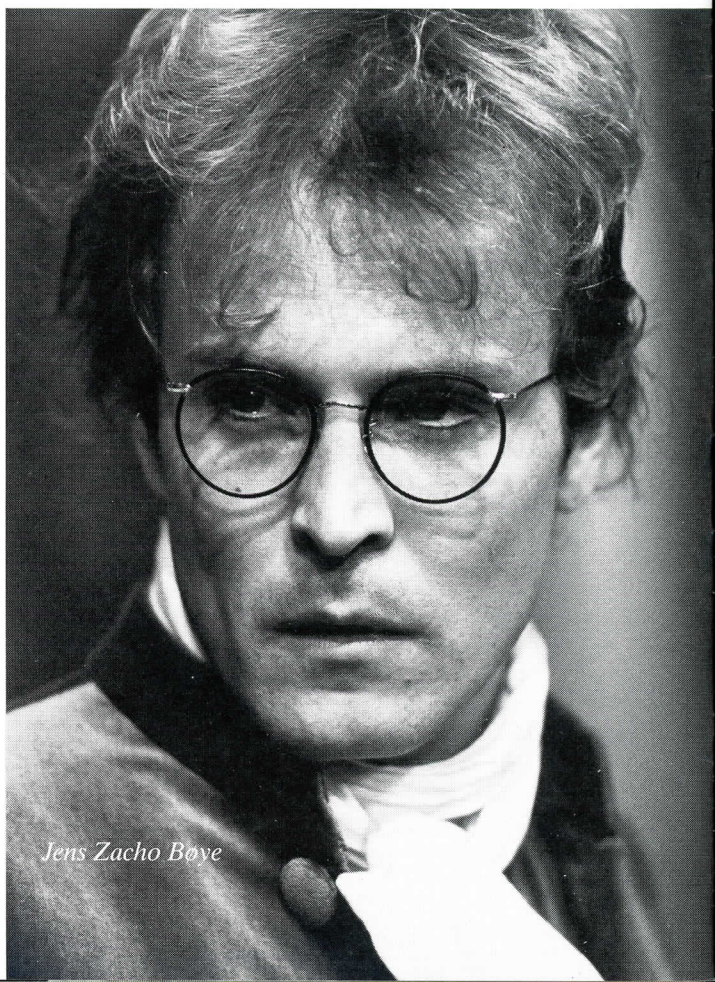

Michael Hasselflug

Den 'campiello', hvor handlingen udspiller sig, er en plads omgivet af små huse beboet af fattigfolk, hvor alle arter af spil og dans og løjer finder sted. Nogle gange er den ramme om lystighed, nogle gange om skænderier. *Il Campiello* blev en almindelig succes. Det var et spil om jævne, arbejdende mennesker, men stykket vandt almindelig anerkendelse, for jeg havde vænnet mit publikum til at foretrække enkelhed for glimmer, naturen for det opdigtede.

Af Goldonis Memoirer

Jens Zacho Bøye

*Tove Wisborg,
Mette Skytte,
Peter Gilsfort,
Karen Wegener,
Michael Hasselflug,
Birgitte Simonsen
og Merete Hegner*

Regi: Henrik Sandberg og Bruno Nielsen-Boreas
Suffli: Ingrid Gottschalck
Lysass.: Knud Jacobsen og Orla Pind
Lydass.: Kim Engelbrecht og Kurt Bøje
Belysningsmester: Niels Emil Larsen
Tonemester: Jens Ravn
Scenemester: Kai Johansen
Malersal: Jens Anker Olsen
Skræddersal: Hanne Gissel og Mehmet Hilmi
Frisør: Joan Gylling
Rekvisitør: Viggo Bay

Foto fra afsluttende prøver: Rolf Linder
Plakat: Niels Henrik Pedersen

Produktionsleder: Jørn Walsøe
Overregissør: Max Hansen

Programredaktion: Magnus Brandstrup
Musikken er produceret og indspillet af Fuzzy

Tryk: Kannike Tryk, Århus

Originaltitel: Il Campiello
Teaterchef: Jacob Kielland
Premiere: 14. maj 1987
Opføres frem til 13. juni
Aarhus Teater Store Scene

